

Ermeni Mezalimi

Osmanlı İmparatorluğu'nun I. Dünya Savaşı sonunda galipler arasında paylaşılmasını fırsat bilen Ermeniler, bundan bir hisse koparabilmek için Ermenistan'dan doğu illerimize doğru ilerlemeye başlamışlardı. Hatta bazı vilâyetlerimizi alarak büyük katliama giriştiler. 15. Kolordu Kumandanı Kâzım Karabekir Paşa, emrindeki askerleriyle 28 Eylül 1920'de bu ilerleyişe karşı taarruza geçmiş ve şiddetli savaşta Ermenileri yenmişti.

Üçüncü Ordu Kumandanlığına,

Ermeni eşkiyası Erzincan ve civârındaki irtikâb eyledikleri mezâlime ve 20. asr-ı medeniyye ile kabil-i te'lîf olmayan envâ'-i hûnhârlıklarına Aşkale'den Erzurum istikâmetine tard olundukları vakit daha eşna'mı yaparak Ekbertos'un mezâlimi daha hafif olur. Merdiven köyünde 45, Aşkale'de 17, Tilkitepesi'nin 2 km cenûbunda harîtada ismi yazılı olmayan Cinis köyünde 600 kûsûr zükûr ve inâs nüfusun 13'ü müstesnâ olmak üzere mütebâkîsi ihrâk edilmek ve süngülenmek ve hamile kadınları karınları yarılarak çocukları kucaklarına verilmek sûretiyle şehîd edilmiş olduğunu arz eylerim.

2/2/34 1'inci Kafkas Kolordusu Kumandanı Mîralây Kâzım Karabekir

Muşlu, Mevlüd oğlu Mahmut anlatıyor:

“... Müfreze kumandanlığına posta götürüyordum. Ermeni çetecilerine esir düştüm. Aralarında tanıdıklarım vardı. Hemen öldüreceklerdi ama, asker olduğum için bir Rus neferi bırakmadı. Beni Molladavut Karyesi'ne götürüp hapsedtiler. Gece oldu mu, Ermeniler köylere gidip Müslüman gelin ve kızları toplayıp getirirler ve her türlü kepezeliği icra ederlerdi.

Bir ara Kazanan Karyesi'ne gittik. Orada Türkleri toplayıp kadın ve erkekleri ayrı binalarda topladılar. Hapis tutulduğum odanın penceresinden görüyordum. Rus ve Ermeniler; tek tek çağırıp Türk erkeklerinin paralarını alıp işkenceyle öldürdüler. Bir kısmının gözlerini oyduklar, bir kısmının derisini yüzdüler, kollarını kestiler. Sonra kadınlara sıra geldi. Güzel olanlarını ayırıp ötekileri ateşe verdiler. Ayırdıkları kadınlara her türlü rezilliği yapıp sonra da ağaçlara asarak parça parça doğradılar...

Birkaç gün sonra bir gece ahşap odamdaki tahtaları söküüp kaçmayı başardım. Bugün Muş ve civarından kaçamayan Müslümanlara yapılan muameleye dağlar taşlar ağlamaktadır...”

Arşiv Belgelerine Göre, Kafkaslar'da ve Anadolu'da Ermeni Mezâlimi (Cilt: 2)

Kaynak: Türkiye Takvimi, 28 Eylül 2019